

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

30 ianuarie 2023

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Toma Nadejda,

Judecători – Boico Victor, Catan Liliana, Guzun Ion, Plămădeală Ghenadie,

judecând fără citarea părților, în baza materialelor cauzei, recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de Circumscripție Bălți, Gavdiuc Valentina, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 24 mai 2022, în cauza penală în privința lui,

Bogdan Constantin XXXXX, născut la XXXXX.

Termenul examinării cauzei:

Prima instanță: 09.07.2019 – 05.01.2022;

Instanță de apel: 26.01.2022 – 24.05.2022;

Instanță de recurs: 08.08.2022 – 30.01.2023.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Bălți, sediul Central din 05 ianuarie 2022, Bogdan Constantin a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.361 alin.(2) lit.b) Cod penal, art. 361 alin.(2) lit.b) Cod penal și art. 361 alin.(2) lit.b) Cod penal, și în baza acestei legi i s-a aplicat pedeapsă după cum urmează:

- în baza art.361 alin.(2) lit.b) Cod penal (parte vătămată Olarescu Vasile), pedeapsa cu amendă în mărime de 550 unități convenționale, ce constituie 27.500 lei;
- în baza art.361 alin.(2) lit.b) Cod penal (parte vătămată Gavriiliuc Denis), pedeapsa cu amendă în mărime de 550 unități convenționale, ce constituie 27.500 lei;
- în baza art.361 alin.(2) lit.b) Cod penal (parte vătămată Colodin Iurie), pedeapsa cu amendă în mărime de 550 unități convenționale, ce constituie 27.500 lei.

În temeiul art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, s-a stabilit lui Bogdan Constantin pedeapsa definitivă cu amendă în mărime de 700 unități convenționale, ce constituie 35.000 (treizeci și cinci mii) lei.

Potrivit art. 64 alin. (3¹) Cod penal, condamnatul este în drept să achite jumătate din amenda stabilită dacă o plătește în cel mult 3 zile lucrătoare din momentul în care hotărârea devine executorie. În acest caz, se consideră că sancțiunea amenzii este executată integral.

S-a admis cererea procurorului privind încasarea cheltuielilor de judecată și s-a încasat de la Bogdan Constantin, cu titlu de cheltuieli judiciare pentru efectuarea rapoartelor de expertiză nr.34/12/2-R-1623 din 14.11.2017 cheltuieli 2100 lei; nr.34/12/2- R1618 din 13.11.2017 cheltuieli 2100 lei; nr.34/12/2-R-1668 din 22.11.2017 cheltuieli 2100 lei, în total suma de 6300 (șase mii trei sute) lei.

Acțiunile civile înaintate de părțile vătămate-civile s-au admis și s-a încasat de la inculpatul Bogdan Constantin în beneficiul părților vătămate-civile următoarele sume:

- în beneficiu lui Olarescu Vasile, 16 000 (șaisprezece mii) lei, cu titlu de prejudiciu material;

- în beneficiu lui Colodin Iurie, 2 000 (două mii) lei, cu titlu de prejudiciu material;

- în beneficiu lui Gavriiliuc Denis, 16 500 (șaisprezece mii cinci sute) lei, cu titlu de prejudiciu material.

A fost soluționată soarta corpurilor delictive.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat în fapt că, Bogdan Constantin împreună cu alte persoane nestabilite de către organul de urmărire penală, conștientizând caracterul social periculos al acțiunilor sale, dându-și seama de faptul că prin acțiunile sale încalcă ordinea relațiilor sociale cu privire la circulația legală a documentelor oficiale care acordă drepturi și dorind aceasta, din interes material și năzuința obținerii unor avantaje financiare, acționând cu o intenție unică și directă, au confecționat, deținut și vândut documente oficiale false care acordă drepturi în următoarele circumstanțe:

În perioada de timp XXXXX - finele lunii mai a anului XX, Bogdan Constantin, invocând faptul posibilității acordării ajutorului la perfectarea unui permis de conducere nou pe numele lui Colodin Iurie, ce ar conține dreptul de a conduce mijloace de transport pe categoriile „B”, „C”, „D”, urmărind scopul confecționării, deținerii și vânzării unui document oficial fals, din interes material și năzuința obținerii unor avantaje financiare, prin intermediul lui Chetrari Tudor cu care s-a întâlnit la gara auto din or. XXXXX, a primit suma de 500 EURO și actele necesare pentru perfectarea permisului de conducere nou pe numele lui Iurie Colodin Iurie fiind asigurat de către Bogdan Constantin precum că într-un termen cât mai restrâns, va perfecta un permis de conducere cu categoria „B”, „C”, „D”.

Astfel, intrând în posesia banilor achitați de Colodin Iurie, Bogdan Constantin, sub pretextul onorării angajamentului asumat de perfectare a permisului de conducere, de comun cu alte persoane nestabilite de către organul de urmărire penală, contrar procedurii legale prevăzute pentru obținerea, perfectarea și eliberarea unui permis de conducere de către autoritatea competentă pe numele lui Colodin Iurie, prin metode ilegale au confecționat un permis de conducere pe numele ultimului pe categoriile „B”, „C”, „D”, cu nr. XXXXX din XX, eliberat de oficiul nr.57, care conform Raportului de expertiză nr. 34/12/2-R-1618 din 13.11.2017 este confecționat din hârtie simplă cu utilizarea tehnicii computerizate și imprimantei Ink Jet (rechizitele, numărul, plasa de protecție, textele ce completează rubricile), nu corespunde cerințelor înaintate față de modelul tip, nu este confecționată la întreprinderea poligrafică specializată în confecționarea blanchetelor de documente.

Prin acțiunile sale Bogdan Constantin a săvârșit infracțiunea, prevăzută de art.361 alin.(2) lit.b) Cod penal - „Confecționarea, deținerea, vânzarea documentelor oficiale false, care acordă drepturi, comisă de două și mai multe persoane”.

Tot el, într-o zi nestabilă de organul de urmărire penală a lunii iunie a anului XXX, împreună cu alte persoane nestabilite de către organul de urmărire penală, invocând faptul posibilității acordării ajutorului la perfectarea a două permise de conducere

noi pe numele numitului Olarescu Vasile ce ar conține dreptul de a conduce mijloace de transport pe categoriile „B”, „C”, „D” și „BE”, „CE”, „DE”, urmărind scopul confecționării, deținerii și vânzării unui document oficial fals, din interes material și năzuința obținerii unor avantaje financiare, prin intermediul lui Chetrari Tudor cu care s-a întâlnit la gara auto din or.Edineț „Kalininsk”, a primit suma de 750 EURO și actele necesare pentru perfectarea permisului de conducere nou pe numele lui Olarescu Vasile, fiind asigurat de către Bogdan Constantin precum că într-un termen cât mai restrâns, vor fi perfectate permisele de conducere cu categoria „B”, „C”, „D” și „BE”, „CE”, „DE”.

Astfel, intrând în posesia banilor achitați de către Olarescu Vasile, Bogdan Constantin, sub pretextul onorării angajamentului asumat de perfectare a permisului de conducere, de comun cu alte persoane nestabilite de către organul de urmărire penală, contrar procedurii legale prevăzute pentru obținerea, perfectarea și eliberarea a două permise de conducere de către autoritatea competentă pe numele lui Olarescu Vasile, prin metode ilegale au confecționat două permise de conducere pe numele ultimului pe categoriile „B”, „C”, „D” și „BE”, „CE”, „DE”, cu nr. XXXXX din XX, eliberat de oficiul nr.57, care conform Raportului de expertiză nr.34/12/2-R-1623 din 14.11.2017 sânt confecționate din hârtie simplă cu utilizarea tehnicii computerizate și imprimantei Ink Jet (rechizitele, numărul, plasa de protecție, textele ce completează rubricile), nu corespund cerințelor înaintate față de modelul tip, nu sânt confecționate la întreprinderea poligrafică specializată în confecționarea blanchetelor de documente.

Prin acțiunile sale Bogdan Constantin a săvârșit infracțiunea, prevăzută de art.361 alin.(2) lit.b) Cod penal - Confecționarea, deținerea, vânzarea documentelor oficiale false, care acordă drepturi, comisă de două și mai multe persoane”.

Tot el, într-o zi nestabilă de organul de urmărire penală a lunii iunie a anului XXX, împreună cu alte persoane nestabilite de către organul de urmărire penală, invocând faptul posibilității acordării ajutorului la perfectarea a două permise de conducere noi pe numele numitului Gavriliuc Denis ce ar conține dreptul de a conduce mijloace de transport pe categoriile „B”, „C”, „D” și „BE”, „CE”, „DE”, urmărind scopul confecționării, deținerii și vânzării unui document oficial fals, din interes material și năzuința obținerii unor avantaje financiare, prin intermediul lui Chetrari Tudor cu care s-a întâlnit la gara auto din or.Edineț „Kalininsk”, a primit suma de 750 EURO și actele necesare pentru perfectarea permisului de conducere nou pe numele lui Gavriliuc Denis, fiind asigurat de către Bogdan Constantin precum că într-un termen cât mai restrâns, pe cale legală, vor fi perfectate permisele de conducere cu categoria „B”, „C”, „D” și „BE”, „CE”, „DE”.

Astfel, intrând în posesia banilor achitați de către Gavriliuc Denis, Bogdan Constantin, sub pretextul onorării angajamentului asumat de perfectare a permisului de conducere, de comun cu alte persoane nestabilite de către organul de urmărire

penală, contrar procedurii legale prevăzute pentru obținerea, perfectarea și eliberarea a două permise de conducere de către autoritatea competentă pe numele lui Gavriiliuc Denis, prin metode ilegale au confecționat două permise de conducere pe numele ultimului pe categoriile „B”, „C”, „D” și „BE”, „CE”, „DE”, cu nr. XXXXX din XX, eliberat de oficiul nr.56, care conform Raportului de expertiză nr. 34/12/2-R-1668 din 22.11.2017 sânt confecționate din hârtie simplă cu utilizarea tehnicii computerizate și imprimantei Ink Jet (rechizitele, numărul, plasa de protecție, textele ce completează rubricile), nu corespund cerințelor înaintate față de modelul tip, nu sânt confecționate la întreprinderea poligrafică specializată în confecționarea blanchetelor de documente.

Prin acțiunile sale Bogdan Constantin a săvârșit infracțiunea, prevăzută de art. 361 alin.(2) lit.b) Cod penal - Confecționarea, deținerea, vânzarea documentelor oficiale false, care acordă drepturi, comisă de două și mai multe persoane”.

3. Sentința primei instanțe a fost atacată cu apel de către:

- *avocatul Botnari Valeriu în numele inculpatului Bogdan Constantin*, prin care a solicitat casarea integrală a sentinței, rejudecarea cauzei, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care a dispune achitarea lui Bogdan Constantin pe capătul de învinuire privind incriminarea săvârșirii infracțiunii prevăzute de art. 361 alin.(2) lit.b), art.361 alin.(2) lit.b), art.361 alin.(2) lit.b) Cod penal;

- *inculpatul Bogdan Constantin*, prin care a solicitat admiterea apelului, cu emiterea unei decizii de achitare.

3.1 În motivarea cererii de apel avocatul Botnari Valeriu în numele inculpatului Bogdan Constantin a invocat că, în cadrul ședințelor de judecată, petrecute în scopul examinării cauzei privind învinuirea lui Bogdan Constantin de săvârșirea infracțiunii prevăzută de art.361 alin.(2) lit.b), art.361 alin.(2) lit.b), art.361 alin.(2) lit.b) Cod Penal s-a constatat, că în cauză nu s-a făcut dovada veridicității situației de fapt reținute în actul de învinuire întocmit de către procuror, prin probe certe și de netăgăduit, astfel, încât în favoarea persoanei învinuite de comiterea infracțiunii acționează principiul in dubio pro reo. Probele prezentate de către partea acuzării în sprijinul învinuirii lui Bogdan Constantin, de săvârșirea infracțiunii prevăzută de art.361 alin.(2) lit.b), art.361 alin.(2) lit.b), art.361 alin.(2) lit.b) Cod penal, poartă caracter de presupuneri, care nicidecum nu pot fi puse la baza sentinței de condamnare, toate îndoielile în probarea învinuirii urmând a fi interpretate în favoarea inculpatului.

A relevat că, prima instanță a pronunțat sentința de condamnare fără administrarea probelor pertinente, concludente și utile, care ar demonstra caracterul infracțional al acțiunilor sale Bogdan Constantin în confecționarea, deținerea, vânzarea documentelor oficiale false, care acordă drepturi, comisă de două și mai multe persoane. În virtutea acestor prevederi legale, organul de urmărire penală, procurorul, conform obligațiilor și împuternicirilor sale, urmau să dovedească existența în acțiunile sale, a tuturor elementelor constitutive ale infracțiunii, adică săvârșirea faptei intenționate, exprimate în confecționarea, deținerea și vânzarea documentelor oficiale false; săvârșite de două și mai multe persoane. Astfel, prima instanță a afirmat că faptele incriminate lui Bogdan Constantin s-ar confirma în

totalitate prin declarațiile părților vătămate Vasile Olărescu, Iurie Colodin, declarațiile martorilor Chetrari Tudor, Miron Vergin, Colodin Vasile, Petroșișin Anatolie, alte probe cuprinse la materialele dosarului penal: proceselor-verbale de confruntare, plângerile părților vătămate, procesele-verbale de ridicare, rapoartelor de expertiză, ș.a. probe.

A menționat că, nici una din probele reținute de către prima instanță și puse la baza sentinței, nu identifică date pertinente, admisibile, concludente, veridice și utile prin care s-ar confirma că Bogdan Constantin a comis faptele ce i se incriminează.

A specificat că, în urma examinării cauzei în prima instanță nu a fost demonstrată existența în acțiunile lui Bogdan Constantin a faptei infracționale incriminate de confecționare, deținere, vânzare a documentelor oficiale false, care acordă drepturi, comisă de două și mai multe persoane.

A invocat că, sentința pronunțată în privința lui Constantin Bogdan nu întrunește condițiile legale corespunzătoare, astfel fiind ilegală și neîntemeiată, or, soluția instanței nu corespunde și nu reflectă circumstanțele de fapt și de drept stabilite în cadrul cercetării judecătorești cu privire la incriminarea și recunoașterea mea ca fiind culpabil în baza art.361 alin. (2) lit.b) Cod penal, pentru confecționarea, deținerea, vânzarea documentelor oficiale false, care acordă drepturi, comisă de două și mai multe persoane, or, reieșind din materialele faptice prezente la dosar, nu a fost stabilită vinovăția lui în săvârșirea infracțiunii incriminate, el urmând de a fi achitat pe motivul lipsei în acțiunile sale a elementelor infracțiunii menționate.

3.2 În motivarea cererii de apel inculpatul Bogdan Constantin a invocat că, nu este vinovat în săvârșirea infracțiunilor incriminate, i-a fost înaintată o învinuire neclară, nu posedă tehnică de multiplicare, de pregătire a permisurilor, nu este indicat locul, ora, circumstanțele în care au fost fabricate permisurile.

A indicat că, instanța incorect a aplicat legea materială. Reieșind din declarațiile martorului Petroșișin Anatolie care a declarat că personal de la Chetrari Tudor nu a luat careva sume de bani. Ca Bogdan Constantin să-i dea ceva bani lui Chetrari Tudor, nu a văzut. Nu a auzit ca Bogdan Constantin să acorde ajutor de perfectare a permiselor de conducere /f.d.196 Vol.3/..." declarațiile martorului Colodin Vasile sunt contradictorii și nu sunt concrete; declarațiile martorului Miron Vergin a declarat că inculpatul nu îi este cunoscut, pentru prima dată îl vede în sala de ședințe, pe Vasile OLARESCU, Iurie COLODIN și pe Denis GAVRILIUC îi cunoaște sânt consăteni. Susține pe deplin declarațiile date la OUP, a învățat la școala auto categoria „C”, dar dorea să primească și categoria „D”, s-a adresat la Colodin Vasile, care i a zis că ar putea să-l ajute, pentru aceasta a achitat acestuia 650 euro, a fost de acord și a achitat banii, peste două-trei zile a adus suma la locul de muncă; declarațiile părții vătămate Iurie COLODIN din care se vede că:..." Concretizează că până ai da banii lui Chetrari Fiodor, a întrebat dacă va trebuie să susțină examen pentru categoria „C” și „D”, la școala auto, SÎTCA, la care Chetrari Fiodor a spus că precis nu știe o să-l anunțe la telefon..." declarațiile părții vătămate Vasile Olărescu. Reieșind din declarațiile părților și a martorilor ei presupune că ar fi ajuns careva bani la el, însă pe presupuneri el nu poate să fie condamnat.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 24 mai 2022, apelul avocatului Botnari Valeriu în numele inculpatului și apelul inculpatului Bogdan Constantin Mihail, s-au admis din alte motive de cât cele invocate, a fost casată sentința, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care, în temeiul art.2 a Legii cu privire la amnistie în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, nr.243 din 24.12.2021, procesul penal în privința lui Bogdan Constantin pe art. 361 alin.(2), lit.b) Cod penal, art. 361 alin.(2), lit.b) Cod penal și art. 361 alin.(2) lit.b) Cod penal, s-a încetat cu liberarea acestuia de pedeapsa penală stabilită prin sentință.

Dispozițiile sentinței referitor la acțiunea civilă, cheltuielile de judecată și corpurile delictelor s-au menținut fără modificări.

4.1 În motivarea soluției, instanța de apel a statuat că, prima instanță în conformitate cu prevederile art.101 Cod de procedură penală, a verificat complet sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei și a dat probelor administrate o apreciere legală din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, corect ajungând la concluzia privind vinovăția inculpatului care se confirmă prin probele acumulate pe dosar, cercetate în prima instanță și instanța de apel, acțiunile inculpatei fiind corect calificate de către instanța de fond, după indicii art.361 alin.(2) lit.b) Cod penal - „confeccionarea, deținerea, vânzarea documentelor oficiale false, care acordă drepturi, comisă de două și mai multe persoane”.

În acest sens, prima instanță întemeiată a bazat sentința de condamnare de rând pe cumulul probelor scrise, și anume: plângerea din data de 23.10.2017 lui Olarescu Vasile (f.d.3,vol.I); ordonanța de recunoaștere în calitate de parte civilă din data de 23.10.2017 (f.d.18,vol.I); ordonanță de ridicare din data de 23.10.2017 (f.d.20,vol.I); proces-verbal de ridicare din data de 23.10.2017 (f.d.21-26,vol.I); plângerea lui Olarescu Vasile (f.d.28,vol.I); scrisoare de însoțire a raportului de expertiză nr.34/12/2-R-1623 din 14.11.2017 (f.d.32,vol.I); raport de expertiză nr.34/12/2-R-1623 din 14.11.2017 cu anexe (f.d.33-37,vol.I); plângere de la Colodin Iurie din data de 24.10.2017 (f.d.40,vol.I); proces-verbal de audiere a părții vătămate din data de 24.10.2017 a fost audiat Colodin Iurie (f.d.50,vol.I); ordonanță de ridicare din data de 24.10.2017 (f.d.54,vol.I); proces verbal de ridicare din data 24.10.2017, a fost ridicat de la Colodin Iurie permisul de conducere pe numele său (f.d.55,vol.I); cererea de la Colodin Iurie (f.d.57,vol.I); raportul de expertiză nr.34/12/2-R-1618 din data de 13.11.2017 cu anexe (f.d.84-89,vol.I); ordonanța de recunoaștere, anexarea corpurilor delictelor la materialele cauzei din data de 13.11.2017 (f.d.91,vol.I); plângerea din data de 24.10.2017 de la Gavriiliuc Denis (f.d.95,vol.I); ordonanță de ridicare din data de 24.10.2017 de la Gavriiliuc Denis (f.d.110, vol.I); proces verbal de ridicare cu anexe din data de 24.10.2017 (f.d.111-117,vol.I); raport de expertiză nr.34/12/2/-R-1668 a permisului de conducere a lui Gavriiliuc Denis (f.d.134-138,vol.I); procesele verbale de ridicare din data de 19.04.2018 convorbirilor telefonice (f.d.18-127, vol.II); proces verbal de efectuarea percheziției la domiciliu a lui Bogdan Constantin în cadrul căruia a fost ridicat telefon mobil și cartele din data de 04.07.2018 (f.d.171-172, vol.II); proces-verbal de confruntare între Bogdan Constantin și Olarescu Vasile din data de 09.07.2018 (f.d.184-186,vol.II); proces verbal de confruntare între Bogdan Constantin

și Cologhin Vasile din data de 30.07.2018 (f.d.203, vol.II); ordonanță de ridicare de la Cologhin Vasile din data de 30.07.2018 (f.d.204, vol.I); proces verbal de ridicare din data de 30.07.2018 (f.d.205-206, vol.I); proces verbal de examinarea telefoanelor și cartelelor cu numerele de telefoane care au fost indicate în cadrul perchezițiilor efectuate la domiciliul lui Bogdan Constantin la data de 01.09.2018 (f.d.219-222, vol.I); declarațiile părții vătămate Olarescu Vasile depuse în prima instanță la data de 02.12.2019 (f.d.134-137, vol.III); declarațiile lui Cologhin Iurie în calitate de parte vătămată depuse în instanța de fond la data de 03.22.2020 (f.d.57,vol.I), (f.d.146-148, vol.III); declarațiile lui Chetrari Tudor depuse în prima instanță la data de 13.07.2020 (f.d.37-38, vol. III), (f.d.167-171, vol.III); declarațiile martorului Chetrari Tudor depuse în cursul urmăririi penale din 27.10.2018 (f.d.37-38, vol.III), (f.d.167-171, vol.III); declarațiile martorului Miron Virgin depuse în prima instanță la data de 13.07.2020 (f.d.172-173, vol.III); declarațiile lui Cologhin Vasile depuse în prima instanță la data de 18.03.2021 (f.d.188-189, vol.III); declarațiile lui Petroșișin Anatolie depuse în prima instanță la data de 25.05.2021 (f.d.196, vol.III).

A notat instanța de apel că, probele enunțate incontestabil demonstrează vinovăția inculpatului și acestea au fost prezentate de partea acuzării în cadrul ședinței instanței de apel în respingerea argumentelor din apelul avocatului în interesele inculpatului și al inculpatului.

A menționat că, la stabilirea categoriei și termenului pedepsei penale, instanța de judecată cu respectarea prevederilor art. 61, 75 Cod penal a ținut seama de: scopul pedepsei penale întru restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni; de personalitatea celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de condițiile de viață ale familiei acestuia precum și scopul pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatei.

A susținut instanța de apel că, necătând la faptul, că prima instanță corect a calificat acțiunile inculpatului, sentința în cauză urmează a fi casată cu emiterea unei noi hotărâri prin care procesul penal de învinuire a lui Bogdan Constantin în comiterea infracțiunilor prevăzute de art.361 alin.(2), lit.b) Cod penal, art. 361 alin.(2), lit.b) Cod penal și art. 361 alin.(2), lit.b) Cod penal, urmează a fi încetat în temeiul art.2 alin.(1) a Legii cu privire la amnistie în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, nr.243 din 24.12.2021.

A relevat că, pentru infracțiunile prevăzută de art. 361 alin.(2), lit.b) Cod penal, art. 361 alin.(2) lit.b) Cod penal și art. 361 alin.(2) lit.b) Cod penal, infracțiuni ce au fost săvârșite de către inculpatul Bogdan Constantin legislația prevede o pedeapsă maximă sub formă de închisoare pe un termen de până la 5 ani. În prevederile art.1. din legea sus menționată se indică faptul: „Prezenta lege se aplică condiționat și exclusiv persoanelor bănuite, învinuite și inculpate, precum și persoanelor condamnate, care sunt caracterizate pozitiv pe parcursul executării pedepsei, al perioadei de probațiune sau al termenului de probă și sunt evaluate psihologic ca prezentând risc de recidivă mediu sau redus, dacă persoanele respective cad sub incidența prevederilor art.2-5, 7, 8”.

Astfel, instanța de apel a considerat că în conformitate cu art.2 alin.(1) a Legii cu privire la amnistie în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, nr.243 din 24.12.2021, procesul penal de învinuire a lui Bogdan Constantin în comiterea infracțiunilor prevăzute de art.361 alin.(2) lit.b) Cod penal, art. 361 alin.(2) lit.b) Cod penal și art. 361 alin.(2) lit.b) Cod penal, urmează a fi încetat. Dispozițiile sentinței referitor la acțiunea civilă, cheltuielile de judecată și corpurile delictelor se mențin fără modificări.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către procurorul în Procuratura de Circumscripție Bălți, Gavdiuc Valentina, prin care invocând ca temei pentru recurs prevederile art. 427 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală, solicită, casarea deciziei, cu trimiterea cauzei la rejudecare, în alt complet de judecată.

5.1. În motivarea recursului procurorul invocă că, decizia instanței de apel privind încetarea în privința lui Bogdan Constantin a procesului penal, în temeiul art. 2 alin. 1) al Legii cu privire la amnistie în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, nr. 243 din 24.12.2021, pe art. 361 alin.(2) lit.b) Cod penal, art. 361 alin.(2) lit.b) Cod penal și art. 361 alin.(2) lit.b) Cod penal, cu liberarea acestuia de la executarea pedepsei stabilite prin sentință, o considerăm ilegală și neîntemeiată. Amnistia este actul, prin care se înlătură răspunderea penală și consecințele condamnării pentru infracțiunile săvârșite pînă la apariția sa. Noțiunea de amnistie se regăsește în art. 107 Cod penal, unde se stipulează că aceasta reprezintă actul ce are ca efect înlăturarea răspunderii penale sau a pedepsei, fie reducerea pedepsei aplicate sau comutarea ei.

Menționează că, o hotărîre judecătorească de aplicare a amnistiei nu constituie temei de reabilitare a persoanei (art. 285 alin.2), 274 pct. 4) Cod de procedură penală), amnistia poate fi aplicată doar după cercetarea tuturor probelor și stabilirea vinovăției persoanei în comiterea infracțiunii incriminate, în ordinea art. 389 alin. 4) pct. 2) Cod de procedură penală, pe caz urmînd a fi adoptată o hotărîre de condamnare cu liberarea, reducere ori comutare a pedepselor penale.

Susține că, instanța de apel, corect a concluzionat faptul, că inculpatul Bogdan Constantin cade sub incidența Legii nr. 243 din 24 decembrie 2021 privind amnistia, corect l-a liberat de la executarea pedepsei penale, însă incorect a încetat procesul penal.

Consideră că, instanța de apel, în rezultatul cercetării judiciare, după constatarea vinovăției lui Bogdan Constantin în săvîrșirea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin.(2) lit.b) Cod penal, art. 361 alin.(2) lit.b) Cod penal și art. 361 alin.(2) lit.b) Cod penal, urma să adopte o decizie de condamnare în baza prevederilor art. 389 alin. 4) pct. 2) Cod de procedură penală, prin recunoașterea vinovăției pe articolul incriminat, cu liberarea de la executarea pedepsei.

Opinează că, instanța de apel incorect a aplicat normele de procedură penală, ce prevăd aplicarea amnistiei.

6. Judecând recursul ordinar în raport cu actele cauzei, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție, ajunge la concluzia că, recursul declarat urmează a fi admis din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură

penală, judecând recursul, instanța de recurs este în drept să îl admită, să dispună rejudecarea de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs. De asemenea, instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârile atacate și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Potrivit dispoziției art. 434 Cod de procedură penală, judecând recursul declarat împotriva deciziei instanței de apel, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție verifică legalitatea hotărârii atacate pe baza materialelor din dosar și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în recurs de titularul acestuia, or, instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Prevederile art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală indică că, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept, comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

După cum rezultă din conținutul cererii de recurs declarate în speță, procurorul își întemeiază dezacordul cu decizia contestată pe temeiurile pentru recurs prevăzute la art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, potrivit cărora, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și apel atunci când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Verificând criticile expuse în recursul declarat de procuror, în raport cu actele cauzei, Colegiul penal lărgit constată, că acestea sânt întemeiate, or, s-a stabilit, că adoptând soluția enunțată, instanța de apel nu a respectat procedura de aplicare a actului de amnistie prevăzută de normele Codului de procedură penală.

Colegiul menționează că la întocmirea unei hotărâri, instanța trebuie să îndeplinească cerințele art. 394 Cod de procedură penală și să soluționeze toate chestiunile prevăzute în art. 385 și art. 397 Cod de procedură penală.

Potrivit art. 384 alin. (3) Cod de procedură penală, sentința instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată și motivată, iar conținutul ei se expune în mod consecvent, astfel ca noua situație să decurgă din cea anterioară și să aibă legătură logică cu ea.

Totodată, potrivit art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă printre altele și motivele adoptării soluției date.

La caz, prima instanță a examinat învinuirea adusă în fond și a adoptat soluția prin care Bogdan Constantin a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.361 alin.(2) lit.b) Cod penal (parte vătămată Olărescu Vasile), și condamnat la pedeapsa cu amendă în mărime de 550 unități convenționale, ce constituie 27.500 lei; în baza art.361 alin.(2) lit.b) Cod penal (parte vătămată Gavriliuc Denis), pedeapsa cu amendă în mărime de 550 unități convenționale, ce constituie 27.500 lei; în baza art.361 alin.(2) lit.b) Cod penal (parte vătămată Colodin Iurie), pedeapsa cu amendă în mărime de 550 unități convenționale, ce constituie 27.500 lei. În temeiul art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial

al pedepselor aplicate, s-a stabilit lui Bogdan Constantin pedeapsa definitivă cu amendă în mărime de 700 unități convenționale, ce constituie 35.000 (treizeci și cinci mii) lei.

Criticând sentința pentru netemeinicie, apel a declarat avocatul Botnari Valeriu în numele inculpatului și inculpatul Bogdan Constantin, prin care au solicitat emiterea unei decizii de achitare pe toate capetele de acuzare.

Instanța de apel expunându-se asupra solicitărilor apelanților a conchis că, Bogdan Constantin corect a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 361 alin.(2) lit. b) Cod penal, art. 361 alin.(2) lit. b) Cod penal și a decis că „În temeiul art.2 a Legii cu privire la amnistie în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, nr.243 din 24.12.2021 ,procesul penal în privința lui Bogdan Constantin pe art. 361 alin.(2), lit.b) Cod penal, art. 361 alin.(2), lit.b) Cod penal și art. 361 alin.(2), lit.b) Cod penal, se încetează cu liberarea acestuia de pedeapsa penală stabilită prin sentință”.

Colegiul găsește necesar a puncta că această statuare a instanței de apel contravine normelor penale și celor de procedură penală precum și practicii judiciare constante, deoarece rejudecând cauza instanța de apel eronat a dispus încetarea procesului penal în temeiul art. 2 alin. 1) a Legii nr. 243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova și l-a liberat pe inculpatul Bogdan Constantin de pedeapsa penală.

În corespundere cu art. 1 alin. (4) din Legea nr. 243 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, aplicarea amnistiei față de persoanele inculpate se decide de instanța de judecată, la faza de judecare a cauzei. Art. 2 alin. (1) și (4) prescriu că, procesele penale în privința infracțiunilor săvârșite până la adoptarea prezentei legi, pentru care Codul penal nr. 985/2002 prevede drept pedeapsă principală maximă o pedeapsă nu mai aspră decât pedeapsa cu închisoare pe un termen de 7 ani, încetează la faza de judecare a cauzei, cu excepțiile prevăzute de prezenta lege. În privința persoanei care refuză încetarea procesului penal, conform alin. (1) din prezentul articol, instanța de judecată, la pronunțarea sentinței, poate hotărî încetarea procesului penal dacă, în urma cercetării judecătorești, vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată, inculpatul întrunește criteriile stabilite la art.1 și nu cade sub incidența art. 6.

Consecutivitatea prescripțiilor din art. 1 alin. (1), 7 alin. (1) – (8) , 2 alin. (4), 275 pct. 4), 285 alin. (2) și (7), 350 alin. (1), 332 alin. (1) și (5), 384 alin. (1), (3) și (4), 389 alin. (1) și (4) pct. 2), 394 alin. (1) pct. 1), 2) și 5), 395 alin. (1) pct. 2) și 3) Cod de procedură penală, atestă clar și concludent că încetarea procesului penal în cazul amnistiei poate fi dispusă doar de prima instanță, și doar la faza ședinței preliminare, când inculpatul consimte (art. 350 alin. (1), 332 alin. (1) Cod de procedură penală).

Ulterior însă, dat fiind că procedura continuă în mod obișnuit (art. 332 alin. (5) Cod de procedură penală), prima instanță și instanța de apel (art. 413 al. (1), art. 415 al. (1) pct. 2), 419 Cod de procedură penală), hotărâsc asupra învinuirii înaintate inculpatului și aplicarea actului de amnistie doar prin adoptarea sentinței sau deciziei, de condamnare, când vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată prin ansamblul de probe cercetate de instanța de judecată, iar în dispozitiv

- cu constatarea că inculpatul este vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de legea penală, cu stabilirea pedepsei și cu liberarea de executarea ei (art. 384, 389 alin. (1) și (4) pct. 2), 394, 395 Cod de procedură penală).

Colegiul penal lărgit atestă că, în corespundere cu art. 107 alin. (1) Cod penal, amnistia este actul ce are ca efect înlăturarea răspunderii penale sau a pedepsei, fie reducerea pedepsei aplicate sau comutarea ei.

Astfel, ținând cont de faptul că aplicarea actului de amnistie a intervenit la faza de judecare a apelului, instanța urma a adopta și pronunța o hotărâre în conformitate cu prevederile art. 389 alin. (4) pct. 2) Cod de procedură penală, potrivit cărora se adoptă o sentință de condamnare cu stabilirea pedepsei și cu liberarea de executarea ei în cazul amnistiei conform art.107 Cod penal.

Tot aici, Colegiul menționează că, potrivit art. 391 Cod de procedură penală, *sentința de încetare a procesului penal se adoptă dacă: lipsește plîngerea părții vătămate, plîngerea a fost retrasă sau părțile s-au împăcat; a intervenit decesul inculpatului; persoana nu a atins vîrsta pentru tragere la răspundere penală; există o hotărîre judecătorească definitivă asupra aceleiași persoane pentru aceeași faptă; există o hotărîre a organului de urmărire penală asupra aceleiași persoane pentru aceeași faptă de încetare a urmăririi penale, de scoatere a persoanei de sub urmărire penală sau de clasare a procesului penal; există alte circumstanțe care exclud sau condiționează pornirea urmăririi penale și tragerea la răspundere penală; precum și în cazurile prevăzute în art.54-56 din Codul penal.*

Colegiul reține că, legiuitorul în prevederile art. 391 Cod de procedură penală (sentința de încetare a procesului penal), nu a statuat că, după ce procedura continuă în mod obișnuit și instanța hotărăște asupra învinuirii înaintate inculpatului, ea va adopta o sentință de încetare a procesului penal în cazul aplicării actului amnistiei, ca de altfel și al prescripției.

Or, aceste două cazuri de nereabilitare a persoanei, spre deosebire de celelalte situații similare, regăsite în art. 391 Cod de procedură penală, sunt soluționate, după faza ședinței preliminare (art. 332 alin. (5), 384 Cod de procedură penală), doar în cadrul adoptării unei sentințe sau deciziei (instanței de apel) de condamnare, în virtutea esenței sale procedurale și a specificului de a hotărî asupra învinuirii formulate inculpatului în condițiile prescrise la art. 389, 394 alin. (1) și (2) și 395 Cod de procedură penală, spre deosebire de cele prevăzute în art. 394 alin. (4) și 396 Cod de procedură penală, adică cele proprii unei sentințe de încetare.

Mai mult, prevederile de drept enunțate nu sunt declarate neconstituționale și nici nu contravin reglementărilor internaționale, pentru a fi exceptate și omise, deci urmează a fi aplicate întocmai (art. 1 alin. (1), art. 7 alin. (1) – (8) Cod de procedură penală).

Dat fiind că încălcările normelor procedurale specificate, comise de către instanța de apel, constituie erori de drept prescrise în art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și care nu pot fi corectate de către instanța de recurs, se impune soluția admiterii recursului ordinar, casării totale a deciziei și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care reglementează procedura de rejudecare și

limitele acesteia, să se pronunțe corespunzător și în strictă conformitate cu prevederile legii penale și procesual-penale asupra tuturor circumstanțelor de fapt și de drept ale cauzei și să țină seama de cele invocate în prezenta decizie și nemijlocit de motivele casării acesteia, să înlăture omisiunile admise și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

7. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Admite recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de Circumscripție Bălți, Gavdiuc Valentina, casează parțial decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 24 mai 2022, în cauza penală în privința lui *Bogdan Constantin XXXXX* în latura penală, în partea încetării procesului penal în temeiul Legii nr. 243 din 24 decembrie 2021, cu privire la amnistie și dispune rejudecarea cauzei în această parte, de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În rest, se mențin prevederile deciziei atacate.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată în partea dispusă rejudecării, în rest este irevocabilă.

Decizia motivată semnată la 28 februarie 2023 și pronunțată la *24 martie 2023*.

Președinte

Toma Nadejda

Judecători

Boico Victor

Catan Liliana

Guzun Ion

Plămădeală Ghenadie